

чинити перед ним широко брами скавтового руху на цілому світі, і з одної точки показати в один момент життя скавтів, то перед ним постороннім глядачем розгорнулася б надзвичайна картина: під вільним небом він побачив би гурти - сотні тисяч сонцепалених, жвавих юнаків, зайнятих різними завданнями в таборах, на прогулянках, під час маршу й спочинку. І коли цей посторонній глядач серед цих юнаків спитався б одного з них: "Скажи мені, що це таке Пласт - скавтинг?" - хлопчина, сміючись, відповів би: "Пласт - це з а б а - в а". Те саме питання ставив би він юнакові, що всеціло зайнятий розкладанням ватри, здається, забув про ціле своє довкілля; здивовано глянув би юнак на нього і відповів: "Пласт - це п р и г о - д а". А машеруючий попри цього глядача відділ пластунів, почувши це його питання, відповів би: "Пласт - це п о б р а т и м с т в о!". Так самі юнаки характеризували б свою діяльність, свої зайняття, свою гру. І "гра" - це є те властиве слово, за яким ми шукали.

Пласт, як гра.

Для юнака Пласт є грою, велювою грою, повною забавою і повною сміхою, грою, що держить його постійно зайнятим та робить його щасливим. Це є та гративна сила, що робить юнака пластуном. А к т и в н і с т ь в пластуванні притягає молодь найбільше, бо вона відповідає найбільше вродженим і притаманним імпульсам юнака, потребі робити щонебудь. Стрічі, прогулянки й табори - це найосновніші етапи діяльності. Навіть точки пластового закону й поведінки подані юнакові в формі акцій.

"Готовеь!", "Зроби щодня добре діло!" І справді, головний принцип у пластуванні - це: "навчання через ч и н". Тут немає нічого негативного, немає заборон. Пласт не каже: "Не лиц пташиних гнізд!" - тільки: "Підглянь, як живуть птахи!" Не заборона: "Не стинай молодих деревець!", але "Пластун помагає при охороні лісу!" Це є мова юнака - позитивна, спонуклива, захоплююча, а не заборона, негативна.

Пласт - це пригода.

Пригода в виконанні праці самостійно, або гуртом; пригода в підшуванні й виконанні щодня доброго діла; пригода на звідях, піонірці, в житті на лоні природи. Її побратимство - товариство в гуртку - природній основній клітині Пласту. В гуртку є завжди товчок до нових акцій, до нових осягів; чим тяжче завдання, тим краща нагорода осягу; за це різні ступні й відзначення, що їх можна і треба здобувати.

Джеймс Расель говорить:

Для юнака, що бажає посвятити себе Пластові, є багато занять, що можуть видаватися забавою, багато вирізнених, гідних наслідування становищ, що їх юнак високо цінить, становищ, які він може зайняти так скоро, як тільки почуватиме в собі силу до цього, правил поведінки, яким він мусить коритися, - одним словом пластова програма відкликається до юнацьких інстинктів і методи відповідають природі юнака, взагалі характерові молодій людини.

Він продовжує: Кожне завдання в Пласті є заняттям дорослого мужа, достосованим до спромог малого хлопця. І відзвук в заінтересуваннях юнака родиться не тому, що він хлопець, але саме тому, що він хоче бути мужчиною. Кожне з пластових завдань держить юнака не тільки тому, що він як юнак любить це завдання, але тому, що дорослі мужчини уважають ці завдання корисними. Це мужчина в юнакові каже підкреслити таке розуміння пластових занять, це виідеалізована мужність, що наказує стояти по стороні добра проти зла, за правдою проти фалшу, помагати слабим і потребуючим, глядіти за найкращими речами в житті, та лубити їх.

Коли б ми отже з тих, на широку міру закросних розважань, хотіли подати суть Пласту - що так скажу - в лущині горіха - то

ми сказали б - Пласт є грою для хлопців, під проводом хлопців, при розумнім провідництві й дорадництві дорослих, що ще почувать в собі молодечий запал. Гра багата в завдання - гра, що розвиває характер через вправу, що вишколює громадянські чесноти - а все це через переживання на лоні при-роди.

::: :::

Організація ПЛАСТУ

/Витяг з Інструкції СУПЕ ч.2/45./

Вступ.

Устрій Українського Пласту з уваги на вік членів і пластові частини побудований на таких основах:

Чотири Улади Українського Пласту.

Новацькі й пластові частини відповідно до віку згуртованих у них членів входять у склад одного із чотирьох Уладів Українського Пласту:

1. Уладу Українських Новаків, - У.У.Н.
/Підготовка до Пласту молоді від 7 - 13 років життя/.
2. Уладу Українських Пластунів Юнаків, У.У.П.Ю.
/Пластові частини молоді від 13 - 18 років/.
3. Уладу Українських Старших Пластунів, - У.У.С.П.
/Пластові частини молоді від 19 - 25 років/.
4. Уладу Українського Пластового Сеніорату, - У.У.П.С.
/Пластові частини членів повище 25 років/.

Степені в перших двох Уладах:

Улад Новаків: жовтодзьоб, орля, джура.

Улад Юнаків: учасник /-ця/, розвідчик /-ця/, скоб /вірлиця/.

Пластові Гуртки, Куріні, Коші.

1. Основною виховною клітиною Українського Пласту є Новацький, або Пластовий Гурток /6 - 12 членів/.
2. Організаційною одиницею Українського Пласту є Пластовий Курінь, чи то Зв'язок Новаків УУН, що складається із 2 - 8 Гуртків, а винятково "Самостійний Пластовий Гурток".
3. Пластовий Кіш творять усі організаційні одиниці даної місцевости.

Пластовий Гурток.

Пластовий Гурток, - це найнижча, при тому найбільш суттєва пластова виховна клітина, що сама по собі вистарчає для повного здійснення пластових цілей. В Гуртку зазнають юнаки з ідейними основами Пласту, добувають пластова знання, дістають заохоту добувати освіту взагалі, там теж формують вони свій світогляд, там набирає зарисів їхній характер. Пластовий Гурток, - це приємна, радісна співпраця кількох товаришів під проводом одного досвідного.

Пластовий Гурток, - це не школа; розмови, гутірки, заняття - це не шкільні лекції; сходини - це не засідання; домівка - це не казарма; члени Гуртка - це не заквартировані в одній кімнаті вояки. Пластовий Гурток - це добровільно й природно дібране товариство юнаків - ровесників, які раді сходитися разом, гуторити, вчитися; разом відбувати прогулянки, тощо.

Пластовий Гурток - це прямо організаційне оформлення того, що незорганізоване існувало від віків, як природне побратимство в різних формах, де молодь може творити власною працею свій світ, побудований на ідейних основах Українського Пласту.

/Д.б./

"Новик"

ЧОМУ ПЛАСТУНОМ?

Я вважав собі колись за велику честь, коли мене прийняли до Пласту. Тоді я був ще т.зв. "новиком" і не встиг досягнути ступня правдивого пластуна, бо вкортні Пласт у нас заборонили.

Я все тужив за Пластом і до сьогодні не можу віджалувати, що найкращі юнацькі роки не перебув у пластовім однострою. Слабим відзеркаленням пластунського життя були передвоєнні табори молоді "КВОНМ"-у, чимсь цілком неподібним були організації молоді воєнного часу. Властивим пластуном я не був, але я знав багато бувших пластунів, читав пластові видання, багато чув про Український Пластовий Улад і все мене до нього тягнуло. Чому?

Перша річ, що може притягати молодого чоловіка до Пласту - це його характерна романтика. Все, що так гарно написано в авторів "дикого Заходу", стається майже дійсністю в Пласті. Тут можна спробувати свою силу, бистрість зору, скорість ніг. Тут школиться тіло й дух. Тут розвиваються різні прикмети, яких ми не можемо набути ніде, ні в школі, ні в спорті. Очевидно, що тягне юнака скди скорше цей блиск романтики, а не можливість одержання доброї школи характеру - це діється підсвідомо.

Коли юнак вже є трохи старший, може його ще й дещо інше манити. Це ж Український Пласт, що гідно репрезентує українську молодь у світі. Знаємо багато про організацію скавтів, пфадфіндерів, гарцерів, пластунів у різних народів, про їхні спільні "джерборі" - чи ж не бажалося б взяти самому в них участь?

Пласт - це найбільш поширена фірма організації молоді у світі й одночасно, помімо своєї міжнародньої закраски, виховує молодь на найкращих громадян держави. Очевидно, що молодого юнака покищо не обходить те, що він має бути "найкращим сином свого народу". Його манять міжнародні "джерборі" і він бажав би в однострою українського пластуна стати між пластунами інших народів та себе гідно показати.

І це один важний чинник, що тягне кожного до Пласту. Коли молодий юнак, не пластун бачить, що інші товариші належать до нього, відбувають свої сходини, прогульки, табори, він глядить заздрісно на те, доки сам до Пласту не вступить. Молодшому юнакові подобається в Пласті його зовнішня форма, захоплений нею він стає пластуном. Я ^{уважаю} Пласт за ідеальну організацію молоді, якої методи виховання чудово пристосовані до кожного віку. І нема тут ніякої штучности, лише все природно відповідає психіці юнака, і тут може саме лежить оцей невловимий чар.

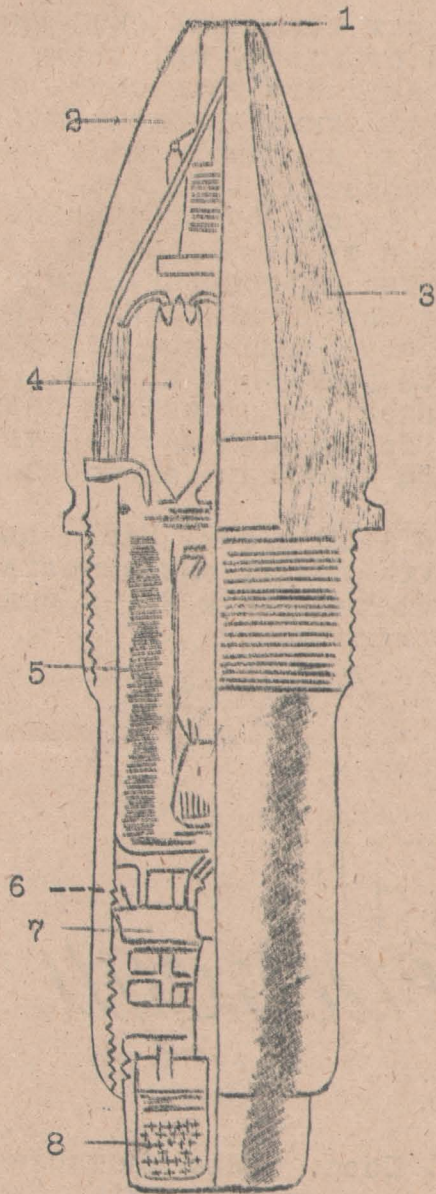
++ ++ ++

Довгі віки нівечать і каміння і виспані могили,
але час не має сили над книгою.

/А.Валюа/

З нових Винаходів

РАДІОВЕ СТРІЛЬНО.

- 1 - антена
- 2 - запальник
- 3 - плащ
- 4 - радієвий апарат :
надавчо - приймальний
- 5 - резервна батарея
- 6 - безпечники
- 7 - автоматичний
детонатор
- 8 - помічний детонатор

Серед недавно відкритої тайної зброї, що заважила в кінцевому періоді війни, почесне місце займає, нарівні з атомовою бомбою й радаром, стрільно з радієвим запальником. Цей винахід своєю помисловістю й прецизисю перевищає всі найбільш подиву гідні досягнення техніки в останніх роках. Стрільно радієве зробило революцію в протилетунській обороні, як рівнож в дотеперішнім поборюванні піхоти вогнем розривних прапнелъ. Вистрілене зі звичайної гармати стрільно вибухає автоматично недалеко цілі, що знаходиться у близькій засягу лінії лету. Заступаючи стрільна з запальником часовим і вибухаючи тільки над об'єктом сталим, - сімкратно улегшує поборювання цілей.

Стрільно довге на 15 см. /в й інші калібри/ й має мікроскопійну радієву інсталяцію з жарівкою величини заледви кількох міліметрів. Радіостанція є надавчою, одночасно й приймальною. У середині стрільна є вміщена батарея, що починає ділати у хвилині, коли стрільно вже в леті. Засада проста: шкляна рурка з електролітом вложена до батареї тріскає внаслідок потрясення, спричиненого вистрілом і плин впроваджує в дію плитки. Радієвий апаратик починає ділати, висилаючи в простір хвилі зі шкороістю світла /300000 км/сек /. Хвилі ці відбиваються від металевих предметів, їх приймає приймальна станція стрільна. Вистане, щоб стрільно знайшлося 30-40 м від цілі /мисливець, гармата, піхота в марші/, наступає автоматично вибух. Якщо стрільно на лінії лету не стріне цілі, тоді вибухає, як звичайне артилерійське стрільно - при допомозі додаткового запальника.

Такі радієво-вистрільні урядження інсталювали альянти у всякого рода стрільнах, бомбах. Завдяки ним поборюване успішно німецькі V-1, контрофензиву ген. Рундштедта в Арденах /радієве стрільно разить навіть піхоту за тереновою заслоною/ та японські самовбмвчі літаки. На реалізацію винаходу й його продукцію видала Америка 800 міл. доларів. Продукція в кінцевій фазі війни сягала до 1 200 000 стрілен місячно. Винахідниками є англ. учені: др.В. Бутемент, др. Е.С. Шіре та др.Ф.Г. Томсон.

РАКЕТОВА БОМБА - V-2.

У зв'язку з тим, що в Лондоні виставлено на публичний показ німецьку літаючу бомбу V-2, в англійській пресі пишеться багато про її конструкцію. Довжина бомби виносить 15 м. В часі лету досягає вона максимальну швидкість 3500 англ. миль, т.зн. в одній секунді перелітає вона майже одну милю, та висоту 58 миль, де практично немає повітря. Засяг бомби є неограничений. Сила вибуху і докладність націлювання така сама, як у V-1, якої довжина виносить 8 м, а швидкість лету около 400 англ. миль.

V-2 треба уважати одним з найцікавіших технічних експериментів останньої війни. Ніколи дотепер ніяке стрільно, ані літак, ні баллон-сонда не досягнули такої віддалі, швидкості та висоти. При конструкції мусіли вчені розв'язати ряд технічних проблем, як: тиск повітря, велика різниця температур, контролю напрямку і засягу - тільки мала частина того, що треба було опрацювати. Не можна було нпр. обчислити математично опір повітря. При скоростях більших від швидкості голосу, всякі засади аеродинаміки втрачають своє значення. Тертя при леті є таке велике, що стіни бомби спалюються. При вистрілі бомби, вона підноситься насамперед вертикально вгору із швидкістю однієї милі на мінуту, відтак спеціальний компас, сконструований, як радієвий механізм, надає їй вимаганий напрям. Під час лету тягар бомби стало зменшується внаслідок зуживання палива, а з моментом, коли вже паливо зужиться, бомба має властивості артилерійської стрільна з тою різницею, що з огляду на височину, грає тут роль також оборот землі.

Швидкість лету бомби обнижується на 1250 м/сек. Після цього притягання землі збільшує швидкість до 1800 м/сек., але внаслідок збільшеного опору повітря стрільно падає зі швидкістю 980 м/сек. В тім часі кінець бомби розгрівається до червоності.

/Перерібка з англ./

--- : ---

Саріо

/Продовження/

На фронті діється щось несамолюбне. Щораз більше затискається вороже кільце й не видно жодних серйозних протизаходів. Нашими частинами "латають" всякі діри. Нема жодного зв'язку з вищим командуванням. Вічна зміна становищ. У воздуху вичувається гроза, чи може ... зрада?

Десятник П. вертається з кількома гарматчиками з кінної розвідки. Приводить, а радше привозить на малім військовім самоході трьох совітських старшин. От така мала дезорієнтація в терені досить прикро скінчилася для них. Полонених відвели до поблизького штабу німецького полка. Один з них - це полковник, командант панцирної бригади, що оперує на нашім відтинку. Молодий лейтенант - його ад'ютант. Той третій, з лисячим виразом лица, - це штабовий капітан - пропагандист. Поводяться самовпевнено, майже нахабно, особливо пропагандист. Починають доказувати, що всякий спротив недоцільний і даремний. "На півночі" - говорить капітан - "наші війська вдерлись у Східню Прусію. Улегши нам це німецький командувач фронту, ген.

який піддався враз з цілою армією. 10-го липня відбувся парад полонених у Москві. В нім брало участь 10 дивізій полонених німців і 16 генералів. Стоїмо під Львовом, Варшавою, Перемишлем..."

"І тут теж", додає з іронічною насолодою, "ваш генерал Л. перейшов до нас враз з цілим штабом..." Тепер стало дещо ясніше. Дивні накази... Перегрупування... Зміни становищ... Ген. Л. це ж інспектор артилерії. Ще передучора приїздив на контролю наших позицій. Німецькі штабовики з соромом опускають очі. А над ними скреготить іронічний сміх пропагандиста. "От залізна вош за чужу обшивку й тут теж кусає..."

х х х

Ситуація на фронті з дня на день гіршає. Вороже кільце чимраз більше затісняється. Безперервна кількадевня злива унеможливила майже цілковито порушення моторизованих частин. Наша старомодна запряжна артилерія ще якось порушується, але і то черепашним ходом. Врешті прийшов кінець... Залишилися і наші гармати. Залишилися у черноземній долині під Білою Горюю з пам'ятником Шашкевича. "Знищити" - вдав наказ команданта. Мовчки й сумно закладали гарматчики в сталеві дула розривний матеріал. Жалувались зором перед могилою Великого Громадянина, але він мовчав... Впала остання сальва... Із грізної зброї осталися лиш купи поломаного й погнутого заліза. Батарея замінилась у сотню кінноти.

Вночі добились до Б. Мале сільце переділене річкою. За річкою червоні. Завтра попробуємо прорватись...

В 7-ій год. ранку почалась сильна стрілянина. Хлопці підстрілили ворожий розвідчий літак. Впав на городі, за старшинською квартирою. Припадково осів літак на примітивній схорониці, що його вбудували господарі на городі. З розвалені ями виглядають бліді обличчя напів живих зі страху людей. В літаку три особи: мертвий летун і двох старшин, капітан і лейтенант, яким надиво нічого не сталося. Все харчеве й санітарне вивінування літака - американське. Хлопці з цікавістю оглядають хліб і прасовану солонину. "А диви" - каже один - "а ми дивувались, як вони видержують при своїм харчевім стані". Показалось, що літаком їхав кур'єр до армії, оперуючої під Тернополем. Знайшлась і докладна мапа оточення. Наші становища зазначені червоною краскою з поданням назв частин.

З цієї мапи довідався старшина, де лежить його табор, з яким він втратив зв'язок від кількох днів. Видно, "Ваньки" мали добрі відомості. "От що воно" - сказав командант. "Це, що ми уважали за ворожий перстень, це тільки одна з їхніх "мацок", що їх запустили вони в середину, щоб нас ще більше розчленувати. Хлопці! Час в дорогу! Мусимо пробитись до своїх!" Пішли... Багато з них залишилось перед річкою, багато поплило з водою... Шістдесят чотири добились до своїх...

/Д.б./

+++ ++ ++ ++

Георгіє Грінченко

Він є одним з визначніших письменників нової доби. Народився 9.9.1863. Закінчивши студії у Харкові, учителював деякий час, а пізніше служив у земстві. Під кінець свого життя жив у Києві, де працював на літературно-науковій ниві. Помер 6.5.1910.

Як Франко в Галичині, так Грінченко на Наддніпрянщині був тим вогнищем, довкруги якого гуртувалися працівники пера, був пред-

ставником тих письменників, що добро нації клали вище всяких інших принципів. Це й видно у його численних віршах, оповіданнях і популярних творах, якими він хотів підняти й поширити освіту українського народу. Друкував свої твори у всяких часописах і літературних збірниках. Написав кілька повістей /„Соняшний промінь“, „На розпутті“, „Під тихими вербами“/, та кілька драм і комедій /„Ясні зорі“, „Нахмарило“/. Okремо вийшли: 1887 р. „З народнього поля“, 1891 р. три томи творів, 1894 р. „Під хмарним небом“, 1895 р. „Пісні та думи“, того ж року „Байки“. Грінченко зладив чимало перекладів /Ібзен, Мірбо, Метерлінк, Зудерман, Гавптман і ін./ . Видав рівнож три томи етнографії; за свій „Словар української мови“ дістав 2-гу премію ім. Костомарова.

Трудився невпинно й невсипучо до самої смерті, як справжній лицар для волі й поступу рідного народу і здобув собі славу не так блискучою, як дуже плідною й незвичайно всесторонньою працею письменника-громадянина і культурно-освітнього діяча. У поезії дає Грінченко ^{перевагу} громадянським мотивам над висловом свого власного „Я“, змістові над формою, висловлюючи в них ту силу думок і почувань, що ними так багате було його патріотичне серце. Між його численними творами є чимало таких перлин, як: „Хатка в балці“ та переклад Гетового „Лісового царя“.

З поезій Грінченка.

ХЛІБОРОБ.

Я убогий родивсь, і в ті дні,
Як вмірать доведеться мені,
Тільки горе на стемлені руки,
Та це серце, зотлієє з муки,
Я зложу у дубовій труні.

Невелике я поле зорав,
Та за плугом ніколи не спав;
Що робив, те робив я до краю,
І всю силу, що мав я і маю,
На роботу невпинную клав.

На тім полі каміння було,
Поле все буряном заросло,
Зупинився мій плуг на тім полі,
Та не кидав я робить ніколи,
А гострив свій леміш, чересло.

У годину, в негоду я там:
Без роботи погано рукам!
Нехай дощ і крізь драну свитину
Січе згорблену працею спину,
А спочинку собі я не дам.

Скільки поту свого я пролив,
Скільки сили я там положив!
Та дарма! Бо поорана нива
Нам давала багатії жнива:
Я не дурно невтомно робив.

Такі жнива вазнав я нераз...
А тепер вже минувся мій час,
Я вже чую: Останнє літо
Бачу я золоте своє жито,
Бачу, ниви широкії, вас.

Мої діти зберуть урожай...
Усьому наступає свій край;
Він прийшов і мені: в домовину
Я іду і на віки спочину, -
Мої ж діти зберуть урожай!

Мої діти - дочки і сини, -
Усі вкупі зібравшись, вони
Як почнуть до обіду сідати,
Будуть хліб, що придбав я ламати,
І згадають мене у труні.

І за те, що працюючи зміг
Згодувати і викохать їх,
То про мене їх згадка не згине, -
Після мене ще довгі години
Моє діло не вмере серед їх.

Так, я убогий родивсь, та в ті дні.
Як вмірать доведеться мені,
То не сором натемлені руки
І це серце, зотлієє з муки,
Положити в дубовій труні!...

ВІТЕР ВИЄ...

Вітер виє, плече хвиля,
Човен хоче потопить, -
Ти ж керуй туди спокійно,
Де твоя мета горить.

Сонце сяє, забить душу,
Усміхарчись земля, -
Ти ж керуй туди спокійно,
Де горить мета твоя.

Влодко Іван

У мандрівку

/„Самостійна Думка" ч.7-8./

До схід сонця раненько, на битій дорозі, за містом, стояв у двох рядах пластовий курінь „Шукай вітра в полі" з містечка Т. Очі цілої двадцятки були звернені на енергійного курінного, що стояв перед рядами та, зачитувавши кілька місць з Шевченкового „Гамалії", саме кінчав промову:

„... Не на параді вам я кажу тих кілька слів. Хочу в вас збудити старого, приспаного козацького духа. Колись козак у таким віці, як ми тепер, ішов на Січ Запорізьку воєнного ремесла - життя вчитись. А ми, ми їхні нащадки, що плекаємо їх ідеї лицарські, ми собі, юнацтву українському, знайдемо модерню Січ - а нею нам буде природа, розлога наша українська природа від Сяну ... по Кавказ! Вона така, як те наше юнацьке життя, романтична-чудова й проста - практична, тверда, сувора... Ми саме по матурі... Перед нами життя. Підемо в Карпати, підемо в Чорногорі - між скали, прірви, де найтяжча дорога, де найбільші небезпеки. Загартуємо своє тіло, загартуємо духа, насталимо волю - свій характер, - гуртом, - один за всіх, усі за одного. Щоб не аблудити потім у крутих життєвих стежках, щоб не зломилися у твердому життєвому бою!... Ділимося на дві десятки. Одну веду я, другу бр. Фриц. Підемо різними дорогами. Сьомого ввечері стрінемося в лісі біля Косова. Клич - Гей Гу! Другому гурткові части, Боже, - Скоб! Бр. Фриц перебрати команду! Перший гурток - праворуч - за мною!" - останній наказ курінного.

Пішли. Дорога закрутила й горбок їх закрив. Тільки пісня широко розносилась у вогкому ранньому повітрі -

... Гей же в дорогу -

В далеку путь,

Скинути з серця тривогу,

Вільним повітрям дихнуть...

та різкі рівні кроки!

„Другий гурток - спочинь!" - був перший наказ бр. Фрица.

„Сядьте на хвилину - зараз ідемо". Витягнув з торби ману, капелюх підсунув з чола, й підсвистуючи, міркує. „Гм! Туди було б добре. Подорозі добрі священники, нагодували б. /Треба знати, що Фриц старий пластун був, пів Галичини вже промандрував/. Але гов! Сім днів тільки маємо до розпорядимости, а перед нами шмат дороги - спізнали б. Туди - нічого надзвичайного... Але сюди..." - і його погляд спинився на лінії Борців - Золоте Більче...

Не всидів брат Кум. Він же так само знавець мандрівок, а до того найліпший друг Фрица. „Фриц, а що, якби так на Борцівшину, га? Там „кляса" народ, золотий! Мені оповідав один з куреня „Лісових чортів". - „Добре. Ти часом думаєш, Куме. Подорозі табір „Чорноморців"... застукаєш нічку, що? Добре".

- „Гурток - позір! Раз, два, три... одинадцять...? Що за біда? Ага! З тамтими курінний пішов. Хто без пари, ходи зі мною" - звернувся до гуртка. - „Я" - і малий пластун на кінці ряду підніс руку. - „Добре, хоч ти малий, але якось до нас „пасуєш". Не сторчиш у нашій кумпанії. Але одне, небоже, не достас тобі. Вибирася у таку далеку дорогу, а ти ще не хрещений, не маєш пластового ймення. Як де пропадеш подорозі, то й до раю не пустять - нехрещеного. Хрестім зараз!" - „Хрестім" - хором відгукнулася десятка. - „Що ж, у нього тоненькі ноги, сам тоненький, фотографує - хай буде Нитка!" - „Ні, коли вже фотографує, то хай так буде, як у наших

славних Усусусів, хай буде - Козак Нитка" - докинув Кум. - "Браво! Хай буде!" - гукнули всі і по-пластовому звичаю вхопили на руки та й підкинули вгору три рази. А в малого Нитки очі радістю сіяли. Він, він вже - хрещений... Пішли.

Два рази тільки обід варили, як зачали йти золотою Борщівщиною. Народ золотий... В кожному селі радо й навіть обов'язево приймають, потім відводять за село та ще старі бабусі й хрестять на дорогу. - "А видиш, Фриц, а що я казав" - підскакував з радості Кум. Було полудне серпневе. Сонце вийшло собі найвище на небо, та там, здавалось, і застигло. Його лучі немилосерно палили. Суша страшна. Гурток смачно поївши, відпочивав в рові під селом, у тіні розлогої, столітньої липи: ноги вище на рів, наплечник під голову і сплять. Не може тільки Фриц заснути. - "Чуме, щось буде сьогодні. Мій душевний барометр щось неспокійний". - "Еге, ти говориш, як старий". Задрігнули.

Бам - бам...? - причулось, - ні - дзвін. Зірвався. З села бухнув стовп диму в небо. - "Братерство, горить!" - скричав несамо- вито Фриц. "За мною бігом!"

Побігли... босі. Село мертве. Все в полі. Жива. Тільки ба-бусі з дітьми вдома.

/Д.б./

О.Безіменний

НАД РОССІЮ

Буйним поривом налетів теплий степовий вітер, попестив верхів'я столітніх осокорів, що схилилися, мов сторожа, над крутими кам'янистими берегами Росії, купаючи розкішне віття в кришталевих водах, і зашелестівши верболозами, полинув далі. Тихим відгомонам відізвався у садах на зарослянських узгір'ях і знову пронісся, шелестячи травами над затишною долиною, несучи з собою оп'янючі аромати садів, знову зашумів травами і полинув ген-ген далеко, вздовж по долині, аж поки не зник далеко в придніпрянських низинах.

Зашелестіли прибережні очерети, зашуміла осока з верболозами, неначе б гнівакчесь на непроханого гостя, що осмілився тривожити їх з нічного сну. Все затихло. Знову виринув з-за хмари сріблястий місяць та обсилав щедрим промінням землю, що поринула в глибокий сон так короткої липневої ночі.

Тихо похлюпуючи сріблястими хвилями, що в тьмянім сяйві місяця виблискують різнобарвними переливами в своїх кам'янистих берегах, пливе Рось. Все поринуло в нічний спокій, усе заснуло після денних турбот міцним сном, і лише раз-по-раз занелестять від легенького подуву вітру прибережні плавні, чи захлюпотить якась неспокійна хвиля об берег, або нечайно розтинаючи мертвий спокій ночі, залунає пугукання пугача, та раптом затихне, і покотиться геть далеко гомінкою луною, ген-ген по долині.

І цей чарівний спокій липневої ночі несподівано порушує тихий плюскіт хвиль та рівномірне плескання весел, спочатку тихе, а потім дораз голосніше. З прибережних заливів, з-під похмурих тіней прибережних верб, випливає човен з двома мовчазними постатями, що в тьмавім місячній сяйві здаються якимись чудними привидами, які шукають чогось в кришталевих водах Росії. Ось вони випливають з тиховіддя, бистра струя підхоплює легенький човен і виносить його на середину. Але то тривало лиш хвилину. Дві постаті, що здавались мовчазними, раптом піднесли весла, захлюпотіли хвилі і човен по-

слушно полинув на тиховіддя, в затінок верб. І знов запанував спокій, але й то тривало коротко, бо в ту ж мить в тиші ночі срібною струною задзвенів людський голос: - "Дідусю, до ранку ще далеко, так скучно сидіти в мовчанні, просто аж страх збирає, розкажіть мені про якусь бувальщину" - задзвенів юнацький голос в щільні ночі. - "Ну ти ж, Остапе, такий надокучливий, все рокажи, та розкажи, і хвилини спокійно не можеш посидіти. Йй Богу, що вже, хоч як багато казок знав, всі вже тобі такі й переповів"...

- "Е, дідусю, я не хочу слухати казок, я ж уже не маленький, я хотів би, щоб ви розказали про якусь бувальщину". Ну, от приміром, якби воювали колись за царя, або... /тут хлопець боязко озирнувся/ про те, як ви колись були у Петлюри..." При цих словах старий підскочив, наче б вогнем опечений.

- "Остапе, ти здурів? Схаменися, що ти верзеш, про якого Петлюру?" - занепокоївся старий - "Хто тобі наказав таких дурниць?" - "Не бійтеся, дідусю" - настоював молодший - "Тут нас і так ніхто не почує, розкажіть про щось, будьте ласкаві". - "Але ж, Остапе, звідки ти взяв, що я був у Петлюри? Хто тобі про це розказував?"

- "Хто мені розказував? А так, просто. Ви знаєте, що мій тато теж був тоді з вами, то він мені багато дечого розповів. А як зачали арештувати колишніх петлюрівців, то тато знав, що його теж арештують і одного разу ввечорі, як нікого з наших не було дома, він покликав мене й сказав: "Слухай, сину, я знаю, що мене скоро заберуть і ти лишися сиротю, але я не хотів би, щоб твою душу скалічили і ти став батьковбивцем, то ж пам'ятай мої слова: тримайся діда Мазуренка, він був мені добрим товаришем колись у біді, то й тебе не залишить". І справді так і сталося. Незабаром батька арештували, а мене віддала мама до дядька у Черкаси. Та дядька теж скоро арештували і мене забрали в приют. Я пам'ятав батькові слова, показав їм п'ятки, а сам утік до мами".

- "Ага, он воно що, ну про твого батька я знаю, добрий був з нього товариш, нераз рятував один другого в біді, часом бувало, що й од смерті в ті тривожні часи. Але, що він такі речі доручить дітям..." - "Але, дідусю, я ж вмію тримати таємниці, я... я..." - "Добре, добре! Я знаю, що ти підеш слідами тата, я знаю, що тебе ще не зжерла червона недуга, чекай, я тобі про щось розкажу, тільки сіті закинемо".

/Д.б./

СТАСІТОВОГО ЖИТТЯ

10. грудня 1945 р Мюнхені відбувся з'їзд СУПЕ /Союз Українських Пластунів - Емігрантів/, на якому вибрано голову - др-а Атанаса Фіголя та секретаря - інж. Романа Рогожу.

СУПЕ розвинув широку діяльність, організуючи емігрантську молодь на засадах давнього Пласту і нав'язав зносини з міжнародніми скавтовими організаціями. Ми, юнаки українського табору в Італії, шлемо Проводові СУПЕ гарячий привіт. Рівночасно дякуємо сердечно за надіслані інструкції.

Ці інструкції СУПЕ будемо по можності передруковувати та використовувати на сходинах пластових гуртків, щоб у найближчому майбутньому, коли доля кине нас у вир важкого емігрантського життя, ми знали, як і де треба нам організуватись, та знали, що це таке за організація - Пласт.

В Агсбурзі виходить інстр.-розваговий часопис "Пластун". Він призначений для пластових гуртків по таборах емігрантів.

В зв'язку зі зміною погоди похжавилося і в Курені Молоді спортове життя. Найбільшу діяльність дотепер виявила секція копаного м'яча, що розіграла вже кілька змагань і може похвалитися неабияким успіхом.

Перша зустріч з дружиною Матуральних курсів принесла юнакам виграну 3:2. Друга й третя зустрічі з боксерською секцією покінчилися невирішеною /1:1 ; 1:1/. Рівнож легко перемогла дружина К. Молоді 5-ий полк з вислідом 4:0. Уже сенсацією для юнаків була перемога над славним технічним полком, де молода дружина доказала, що потрапить виграти і з поважнішим противником. Шості змагання розіграла дружина К.М. це з боксерською секцією табору, та на цей раз виграла у відношенні 5:0. Секція копаного м'яча тренує наполегливо два рази тижнево і є надія, що під рукою /чи радше під ногою/ вмілого тренера /п.Стеців/ досягне ще більших успіхів.

Організується і секція відбиванки та кошівки.

Юнаки підготовляють у себе шахові змагання за мистецтво Куреня Молоді.

Додаток

Лікарство з волосся.

Проби американського лікаря др-а Л.Розенталя доказують, що з червоною пелі, яка часом проявляється у хворих на шкіру голови, можна буде виробляти лікарство для поборовання заразок тифу й дизентерії. Це нове лікарство доповнювало б пеніциліну, що помагає проти всяких інших заразливих недуг, але не має впливу на заразок тифу й дизентерії.

Запас газу на 50 літ.

Американські вчені обчислили, що в ЗДПА під землею знаходиться від 140 - 200 трільйонів кубічних стіп природного газу для куховарства та інших цілей. Стільки газу могло б вистарчити на 50 літ. Та за 50 літ можуть учені винайти такий атомічний спосіб опалу, що природного газу зовсім не потрібно, буде для людства.

Живий горох, що має 3300 літ.

Коли кілька літ тому відкопано гробівець фараона Тутанхамена, що помер 3300 літ тому, знайдено при нім різні речі: тодішній одяг, їжу, засоби комунікації, тощо. Знайдено й кілька засохлих горхів. Коли їх посаджено в місцевості Орлендо /Флорида/, вони зішли. Кажуть, що ця порода гороху дуже скоро росте, її не чіпається комахами і видержує страшну спеку.

+++++++

+++++

+

ПІДСЛУХАНЕ...

- Чому всі старшини дістали червоні черевики?
- Щоби всі стрільці низького росту могли відрізнити їх від вістунів.

ВІЛЯ ТЕАТРУ.

- Що сьогодні грає кіно?
- Сто мужчин, та одна жінка.
- Е, краще піду на другий фільм, як буде грати
- Один мужчина, та сто жінок.

НАЙТЯЖЧИЙ ГРІХ.

- Який найтяжчий гріх?
- Вкрасти апарат до відвошвлення, продати за дві літри коняку, а відтак їхати без білету до Риги.

О. Білик

„ПАРОЛІ“

/Фейлетон/

Волочуться монотонні таборові дні, мов жебраки, що ходять по відпустках і співають одні і ті самі мелодії. Все той сам ранок, полудень і вечір, все кава, зупа і „фафлига“. Змінюються тільки пости, накази і ... люди. Ці останні модифікуються з кожним днем. Колись фанатик, тепер байдуга, колись учитель - тепер кухар, колись „фрайтер“ - тепер „поручник“. Всюди, куди ви не пішли б, де ви не стали б, паде на вас знайоме питання: - Що нового? Яка сьогодні „пароля“? А ви чули?...

„Пароля“ - це найновіший винахід, тим разом наших таборових громадян, що без жодних апаратів вміють ловити в етері всякі таємні вісті і відшифровуючи їх, передавати від вуха до вуха.

- Ви чули, всі, що покінчуть дяківський курс поїдуть до Австралії на вертати ескімосів!

- Що ви кажете?!

- А ви чули, що до Річоне можуть їхати тільки жонаті й ті, що хочуть женитися!?

- О, то добре! Ви звідки йдете?

- Я, зі штабу.

- А що там нового?

- Всіх малолітніх пускають до цивіля!

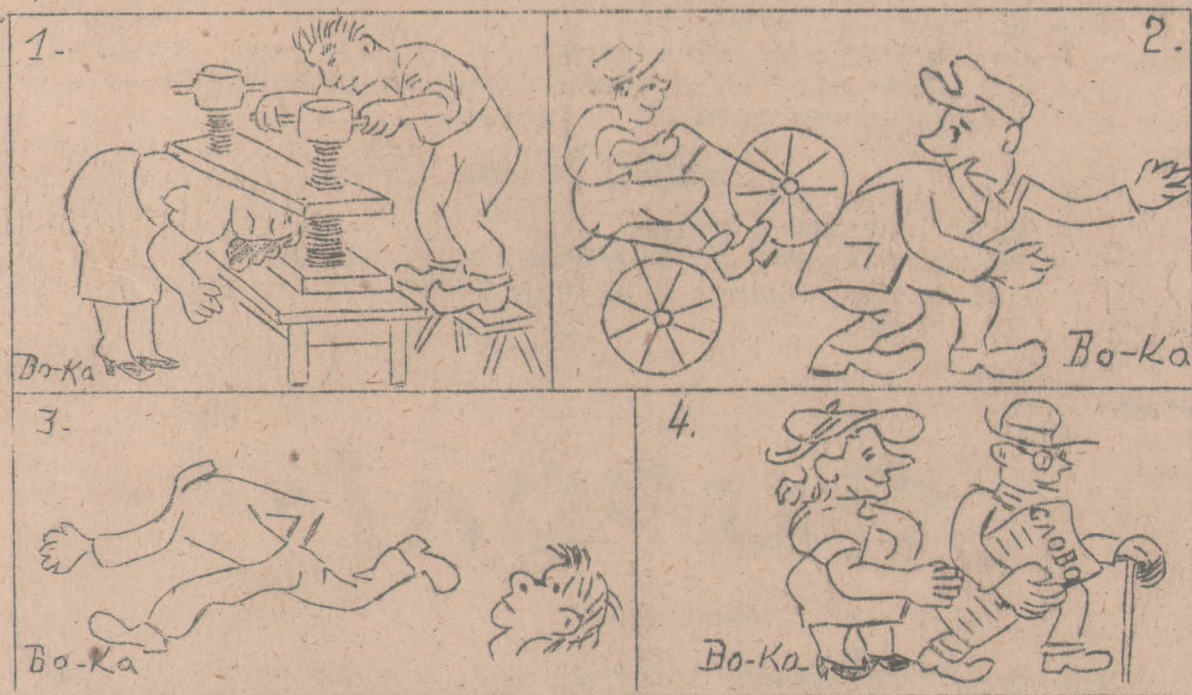
- О, то треба чимскорше зголити вуса.

Або, Петро скаже Грицеві: - Ти! До штабу щось приїхало. Гриць за хвилину потішить Івана: - Ти чув? До штабу приїхала якась комі-

сія. Іван шепче на вухо Кирилові: - До штабу приїхала комісія з Лондону та списує всіх, що хочуть їхати в Гамерику. "Пароля", мов священник з кропиком, обходить всі шатра й бараки, та шепче кожному: - Ідемо до Канади. За кілька хвилин табір аж гуде за комісію і виїзд. Деякі не втерпівши, біжать до штабу довідатися децю більше, але за хвилину вертаються розчаровані.

Проходить день, поміж шатра крадеться вечірній сумерк. Сіра мряка мішається з паром гарячого чаю й своїм вологим, рясним окутує табір. Поволі все дремає. Таборовики змучені цілоденною "важкою" працею сплять твердим сном і мріють про чарівну країну з кексовими домиками й консервними кущами. А завтра стріне їх знову той сам монотонний день, знову чай, супа, "фафлига", але ... нова "пароля".

З рисунків малого Селенка

1. Він закрутив їй голову.
3. Він загубив свою голову.

2. А цей на того їде.
4. Вона його тримає за слово.

Розв'яжи ребус!

XX

Тираж: 100 примірників
Видав: Пресовий Реферат

Редагує: Колегія К.М.
За Редакцію відп.: Оглюк М.О.